

Research Paper

Presenting the model of productive organization in educational and research organizations of Fars province with the approach of empowering employees

Eshrat Karami¹, Abdul Khaliq Gholami^{2*}, Serajuddin Mohebbi³

1. Ph.D. student in public management, human resources major, Tehran Research Science Unit, Qeshm International, Islamic Azad University, Qeshm, Iran

2. Department of Public Management - Human Resources, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

3. Department of Public Administration - Human Resources, Qeshm International Unit, Islamic Azad University, Qeshm, Iran

Received:2021/03/21

Accepted:2021/08/24

PP:230-246

Use your device to scan and read the article online

DOI:

[10.30495/jedu.2024.27469.5489](https://doi.org/10.30495/jedu.2024.27469.5489)

Keywords:

Productive organization, empowerment, fundamental transformation document, educational and research organizations.

Abstract

Introduction: Human resources productivity is one of the most important and vital issues. Because productivity as a special competitive advantage is very important in the survival of educational organizations. Therefore, the aim of the research was to provide a model of productive organization in educational and research organizations of Fars province with the approach of empowering employees.

research methodology: The research method is a mixture of qualitative and quantitative, and foundation data theory was used to design the model. The research sample in the qualitative part included university professors and education experts familiar with the research subject, based on theoretical sampling and conducting 21 interviews, the required data was collected until theoretical saturation. Data analysis was based on the proposed method. Strauss and Corbin (Strauss & Corbin, 2011) were conducted through three stages of open, central and selective coding. In the quantitative part, available sampling method was used, and finally, the number of 182 people was obtained. In the quantitative phase, the questionnaire was based on the dimensions and indicators revealed in the qualitative phase, which was used to collect data from the target population of the research after evaluating the validity and reliability.

Findings: The findings of the research showed that all the proposed paths in the proposed research model are approved at the confidence level of 95%.

Conclusion: managerial, environmental, cultural and value requirements, innovation and technology, communication and education and learning can facilitate the formation of a productive organization based on the document of fundamental transformation that empowers schools, improves productivity and Communication and cooperation capabilities will be improved.

Citation: Karami Eshrat, Khaliq Gholami Abdul, Mohebbi Serajuddin.(2024). Presenting the model of productive organization in educational and research organizations of Fars province with the approach of empowering employees.Journal of New Approaches in Educational Adminstration; 15(2):230-246

Corresponding author: khaleq Gholami

Address: Department of Public Administration, Islamic Azad University, Yasouj branch

Tell: 09173413307

Email: gh.khaleq@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction:

Educational organizations are the most important, effective and widespread organizations that are responsible for the formal training and education of people in the community and also as a source of human resources of other organizations (Chowdhury, Schulz, Milner & Voort, 2014). Developed societies seek the main axis of development and improvement of people's lives in improving the productivity of the education system, and one of the tools to achieve this is the development of development documents and development programs (Lenshie, 2013). Success of organizations in today's competitive environment requires focus and planning to improve productivity. The importance of planning to improve the productivity of human resources in educational organizations as the main assets of the country is more (Yari, 2015). In order for an organization to survive in today's competitive age, it is necessary to make the best use of the limited resources available, which is the concept of productivity (Taher, 2015).

Context:

In the past, productivity was focused on manufacturing companies, but in recent decades, it has expanded as a new approach in academic research in educational and research organizations.

Goal:

The purpose of the current research is to provide a model of productive organization in educational and research organizations of Fars province with the approach of empowering employees.

Method:

The purpose of this study was to present a model of productive organization in educational and research organizations of Fars province in line with the document of fundamental change with the approach of empowering employees in line with the document of fundamental change. The methodology of the present study is a mixture of qualitative and quantitative. In the qualitative part, using the data theory theory of the foundation, the field under study (productive organization with an employee empowerment approach in accordance with the document of fundamental change) has been studied. In the quantitative part, using the survey method to identify the dimensions and components of the structure of the productive organization and to study and recognize the current situation based on the relationships between the studied structures and test the designed model. The population and the statistical sample of this research are determined in 2 phases as follows: In the first stage (qualitative stage), the statistical population of the research included university professors familiar with the

subject of research and education experts. According to the basic assumptions of the qualitative approach in the present study, the number of samples was not determined before the research. In this way, after analyzing the data obtained from each sample, it was determined based on the theory under construction as to which sample will provide the appropriate data to the researcher in the next step. Data were analyzed using three steps of open coding, axial coding and selective. In the second part of the study, the population included all employees of educational and research organizations in Fars province, which was selected by available sampling of 182 people. In the quantitative stage of the research, a questionnaire was used. After completing the questionnaires by the target population, the information in the questionnaires was coded and analyzed in two descriptive and inferential sections using SPSS and SmartPLS 3 statistical software. In addition, a significant level has been considered in all research hypotheses ($\alpha = 0.05$).

Findings:

Findings showed that the effective factors of the ruling context include the cultural and value requirements of the organization, the system of encouragement and support in the organization, attention to religious values in the organization and the development and promotion of justice in the organization. Causal conditions included formulating the goals and strategies of the organization in order to improve productivity, planning and budgeting to empower employees, optimal use of organizational resources, evaluation and monitoring, attention to government policy and transparency of responsibilities and roles. . Interventional conditions include, attention to creativity and innovation in the organization, attention to current and future research technologies, utilizing the power of elites and managing organizational knowledge and strategies, modeling successful experiences, awareness, creating space and platform for growth and learning, Attention was paid to staff training, communication and interactions within the organization, and communication and interaction outside the organization. Outcomes included internal consequences (empowerment of the country's schools and improving the productivity of the country's schools) and external consequences (improving the

communication capacity and cooperation of schools). Considering the values of t-statistic which is greater than 1.96 (at 95% confidence level), all paths between the approved research variables and also considering the significant values obtained (due to being smaller than 0.05) are significant. Therefore, it can be said that all the proposed routes in the proposed research model are approved at a 95% confidence level. Also, the results related to the model fit indices are described in the table below, which indicates the appropriateness of the research model fit.

Results:

Explaining the findings, it can be said that the researcher understands that the approach of creating productive organizations in order to achieve optimal productivity with regard to the important category of empowerment, the most important asset of any organization, namely human capital is one of the less discussed categories. And has been examined on the one hand and the weakness of addressing the issue of productivity in the country's education system with regard to the use of the document of fundamental change in this system on the other hand, so in this study.

مقاله پژوهشی

ارائه الگوی سازمان بهره ور در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی استان فارس با رویکرد توانمندسازی کارکنان

عشرت کرمی^۱، عبدالخالق غلامی^{۲*} سراج الدین محبی^۳

۱. دانشجوی دکترای مدیریت دولتی، گرایش منابع انسانی، واحد علوم تحقیقات تهران، بین الملل قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران
۲. گروه مدیریت دولتی - منابع انسانی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران
۳. گروه مدیریت دولتی - منابع انسانی، واحد بین الملل قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: بهره‌وری منابع انسانی، یکی از مسائل مهم و حیاتی است. چرا که بهره‌وری به عنوان یک مزیت رقابتی ویژه، اهمیت زیادی در ادامه حیات سازمان‌های آموزشی دارد. بنابراین هدف تحقیق، ارائه الگوی سازمان بهره ور در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی استان فارس با رویکرد توانمندسازی کارکنان بود.

روش شناسی پژوهش: روش تحقیق، به صورت آمیخته کیفی و کمی است و جهت طراحی مدل از نظریه داده بنیاد استفاده شد. نمونه تحقیق در بخش کیفی شامل استاید دانشگاهی و خبرگان آموزش و پرورش آشنا به موضوع تحقیق بود که بر اساس نمونه گیری هدفمند از نوع نظری و انجام ۲۱ مصاحبه، تا حد اشباع نظری داده‌های مورد نیاز جمع آوری شد تحلیل داده‌ها بر اساس روش پیشنهادی استراس و کوربین (Strauss & Corbin, 2011) طی سه مرحله کد گذاری باز، محوری و گزینشی انجام شد. در بخش کمی از روش نمونه گیری در دسترس استفاده گردید که در نهایت، تعداد ۱۸۲ نفر به دست آمد. در مرحله کمی پرسشنامه، مبتنی بر ابعاد و شاخص‌های مکشوفه در مرحله کیفی بود که پس از سنجش روابی و پایایی جهت جمع آوری داده‌ها از جامعه هدف تحقیق مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد که کلیه مسیرهای مطروده در مدل پیشنهادی تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تایید هستند.

بحث و نتیجه‌گیری: الزامات مدیریتی، محیطی، فرهنگی و ارزشی، نوآوری و فناوری، ارتباطی و آموزشی و یادگیری می‌توانند، شکل گیری سازمان بهره ور مبتنی بر، سند تحول بنیادین را هموار سازند که موجب توانمندسازی مدارس، بهبود بهره وری و بهبود توانمندی‌های ارتباطی و همکاری خواهد شد.

تاریخ دریافت: ۱۰/۰۱/۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۰۲/۰۶/۱۴۰۰

شماره صفحات: ۲۴۶-۲۳۰

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن
مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

[10.30495/jedu.2024.27469.5489](https://doi.org/10.30495/jedu.2024.27469.5489)

واژه‌های کلیدی:

سازمان بهره ور، توانمندسازی، سند تحول
بنیادین، سازمان‌های آموزشی و پژوهشی

استناد: کرمی، عشرت؛ غلامی، عبدالخالق؛ محبی، سراج الدین(۱۴۰۳). ارائه الگوی سازمان بهره ور در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی استان فارس با رویکرد توانمندسازی کارکنان. دوماهنامه علمی- پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۱۵، ۲(۲)، ۲۴۶-۲۳۰.

* نویسنده مسؤول: عبدالخالق غلامی

نشانی: گروه مدیریت منابع انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

تلفن: ۰۹۱۷۳۴۱۳۳۰۷

پست الکترونیکی: gh.khaleq@yahoo.com

مقدمه

سازمان‌های آموزشی به عنوان مهمترین، مؤثرترین و گسترده‌ترین سازمان‌ها هستند که تربیت و تعلیم رسمی افراد جامعه را بر عهده دارند و نیز به عنوان تأمین کننده منابع انسانی سایر سازمان‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند (Chowdhury et al, 2014, p 2473). جوامع توسعه یافته، محور اصلی توسعه و بهبود زندگی افراد را در ارتقاء بهره وری نظام تعلیم و تربیت جستجو می‌کنند و یکی از ابزارهای تحقق این امر، تدوین استاد تحولی و برنامه‌های توسعه‌ای است (Lenshie, 2013). لازمه موفقیت سازمان‌ها در محیط رقابتی امروز، تمرکز و برنامه‌بریزی جهت ارتقاء بهره‌وری است. اهمیت برنامه‌بریزی ارتقاء بهره‌وری نیروهای انسانی در سازمان‌های آموزشی به عنوان سرمایه‌های اصلی کشور، بیشتر است (Yari, 2015). هر سازمانی برای اینکه بتواند در عصر رقابتی امروز به حیات خویش ادامه دهد، ناگزیر است از منابع محدود در دسترس، بهترین استفاده را ببرد که این همان مفهوم بهره وری است (Taher, 2015).

منابع انسانی مهمترین و با ارزش‌ترین منبع سازمان است. ارتقای بهره‌وری منابع انسانی در سازمان نیز از اهمیت بالایی برخوردار است (Bagheri et al, 2024, p 149). بهره‌وری منابع انسانی، یکی از مسائل مهم و حیاتی است. چرا که بهره‌وری به عنوان یک مزیت رقابتی ویژه، اهمیت زیادی در ادامه حیات سازمان‌ها دارد. لذا توجه به بهره‌وری برای سازمان‌ها بسیار بالاهمیت است. بهره‌وری، به معنای استفاده بهینه از دانش، تجربه و مهارت‌ها است تا بهترین خدمات و عملکرد ارائه شود. در حال حاضر، بهره وری منابع انسانی در سازمان‌های آموزشی به علت تغییرات سریع و پویای جامعه، نیاز به بهبود و ارتقا دارد (Seifolah, 2021, p139, Bouzeri & Padiab, 2023, p 53). در عصر حاضر، بهره‌وری فراتر از یک معيار و شاخص اقتصادی است و به عنوان یک رویکرد جامع، فرهنگ و نگرش نظام گرا و یک کل مرکب از همه اجزا مطرح است، به طوری که می‌تواند هر یک از جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و آموزشی کشور، سازمان و یا افراد را تحت تاثیر متقابل قرار دهد. البته باید به این نکته توجه کرد که پیشرفت هر ملتی وابسته به کار و تلاش همه اقسام حجامعه است و بهره‌وری معياری برای ارزیابی عملکرد این فعالیتها و تلاش‌ها در بخش‌های مختلف آموزشی، اجتماعی و اقتصادی است. به همین دلیل به کرات مفاهیم مربوط به آن همانند تعریف بهره‌وری، عوامل موثر و پیامدهای آن و نیز راههای سنجش بهره‌وری در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی بررسی شود (Hosseinpour, et al, 2021, p 44, Kiani & Radfar, 2015, p 111). ارتقای بهره وری سازمان‌ها، شعار و سロژه برنامه مدیران است و دستیابی به آن یک دغدغه برای آنان به شمار می‌رود، که این مهم در در سازمان‌های علمی و پژوهشی نمود بیشتری پیدا می‌کند (Veisi & Sefidroo, 2014). بهبود بهره وری در سازمان‌ها موجب می‌شود نیروی انسانی بتواند بهتر فکر کند، بیندیشد، بیافریند، نوآوری کند و نگرش سیستماتیک پیدا کند، تفکری که هدف گیری آن به جای حال و گذشته خلق و ساختن آینده است. با نگاهی به کشورهای موفق جهان دیده می‌شود که این کشورها بهای لازم را به نیروی انسانی به عنوان مهمترین عامل تولیدی می‌دهند و در مقابل این نیرو با بالا بردن بهره وری خود در منافع حاصل از تولید، سهیم می‌شوند (Brandt et al, 2011, p 263). یکی از شاخص‌ها برای توسعه بهره‌وری و باقی ماندن در عرصه رقابت، نیروی انسانی توانمند است بنابراین در راستای ارتقاء بهره‌وری، توانمندسازی کارکنان اهمیت دارد. توانمناسازی یک رویکرد مدیریتی است که در آن، به کارکنان اختیار اساسی داده می‌شود تا خود تصمیم‌گیری کنند. مدیران آگاه و هم گام با زمان، می‌دانند که لازمه سودمندی تصمیم‌های پیچیده، مشارکت دادن کارکنان است و اگر قرار باشد این تصمیم‌ها به نتایج مورد انتظار بینجامد، باید حاصل تلاش گروهی همه افراد ذی نفع باشد این محققین در ادامه عنوان می‌دارند. توانمندسازی را می‌توان توسعه و گسترش قابلیت و شایستگی افراد برای نیل به بهبود مستمر در عملکرد سازمان دانست. همچنین عبارتست از ارتقای توانایی کارکنان در استفاده بیشتر از قوه تشخیص و تحلیل، داشتن بصیرت در انجام کارها و مشارکت کامل در تصمیم‌هایی که بر زندگی آنها اثر می‌گذارد (Villegas, 2015, p 460).

یکی از استاد مهم مطرحه در کشور که جزو استاد راهبردی نظام آموزش و پرورش است، سند تحول بنیادین است. نوید (2010) بیان می‌دارد مراد از "تحول بنیادین در آموزش و پرورش"، فراهم آوردن زمینه تحول عمیق و ریشه‌ای، همه جانبه، نظام مند و سیستمی، آینده نگر، مبتنی بر آموزه‌های معارف اسلامی و متناسب با فرهنگ اسلامی-ایرانی بوده است. این سند با اتکا به آموزه‌های قرآن، اسناد بالادستی، از جمله سند چشم انداز بیست ساله (افق ۱۴۰۴ هجری شمسی)، نقشه جامع علمی کشور و مصوبات مجتمع تشخیص مصلحت نظام تصویب و رونمایی شد. چشم انداز سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در حیطه نظام رهبری و مدیریت به این صورت بیان شده است: "نظام رهبری و مدیریت آموزش و پرورش در افق ۲۰ ساله کشور، نظامی کارآمد، اثربخش و کمال جو، متکی بر سهم برتر منابع انسانی با توانمندی های ممتاز در تراز جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه، یادگیرنده، عدالت محور و مشارکت جو، مؤمن، آراسته به فضایل اخلاق اسلامی، عامل به عمل صالح، تعالی جو و تحول آفرین، انقلابی، آینده نگر، عاقل، متعهد، امین، بصیر و حق شناس است (The Supreme Council of the Cultural Revolution, 2014).

حال با عنایت به موارد یاد شده، می‌توان گفت که در ارتباط با مقوله سازمان‌های بهره‌ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان در راستای سند تحول بنیادین به عنوان مهمترین سند راهبردی نظام آموزش و پرورش کشور، هیچ تحقیق مشخص و مدونی انجام نشده است. همچنین نظر

به اهمیت مقوله سند تحول بنیادین به عنوان یکی از استناد بالادستی نظام آموزشی کشور و خلاً وجود پژوهش‌هایی که این سند را به طور کاربردی و عملیاتی در سطح نظام آموزش و پرورش مورد بررسی قرار دهد لذا انجام این پژوهش می‌تواند مهم و نوآورانه تلقی شود و از این رو محقق در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که مدل سازمان‌های بهره‌ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان مناسب با سند تحول بنیادین چیست؟

پیشینه پژوهش

جان ون^۱ و همکاران (Jun Wen et al, 2023) در بررسی توانمندسازی کارکنان در شیوه‌های مدیریت سازمانی اشاره کردند، توانمندسازی کارکنان می‌تواند منجر به مشارکت کاری شود. همچنین، توانمندسازی رهبری با تعهد کاری و توانمندسازی روانی همبستگی مثبت دارد. در بررسی عوامل اثرگذار بر بهره وری در امارات متعدد عربی نشان دادند که متغیرهایی مانند حجم کار، رضایت شغلی، تعادل کار-زنگی و حمایت اجتماعی تأثیر مثبت معناداری بر روابط عمومی کارکنان دارند. (Dania, et al, 2023) در تحقیقی نشان دادند که متغیرهای مانند حجم کار، رضایت شغلی، تعادل کار-زنگی و حمایت اجتماعی تأثیر مثبت معناداری بر بهره‌وری کارکنان در امارات متعدد عربی دارند. (Mazikana, & Tapiwa, 2023) در تحقیقی بیان کردند، می‌توان برای ارتقاء بهره وری، اقداماتی در راستای رفتار اثرگذار کارکنان انجام داد. چرا که اثربخشی و کارایی مستقیماً تحت تأثیر اعمال و رفتار افرادی است که برای سازمان فعالیت می‌کنند (Mokhtari al-Khourash, 2018 & Bahme, 2018) در پژوهشی با عنوان توانمندسازی مدارس در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، بیان می‌دارند بطور کلی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به راهکارهای مدیریتی مدارس، توسعه‌ی مشارکت مدارس، فناوری اطلاعات و ارتباطات مدارس و توانمند سازی مدارس در حد مطلوب پرداخته نشده است. همچنین در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به شفاف سازی مدارس روابط انسانی مدارس، الگوسازی مدارس، خود مدیریتی مدارس، بصیرت مشترک مدارس، تعهد مدارس در حد مطلوب پرداخته شده است (Ne 'mati, & Ghafarian Panahi, 2018) در تحقیقی با عنوان مشکلات اجرایی سند تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش، بیان می‌دارند سند ملی آموزش و پرورش با چالش‌های درونی و بیرونی درگیر است و می‌توان به برخی از این چالش‌ها هم چون ضعف در تحلیل محیطی و تبیین وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب، عدم توجه کامل تقاضات‌های فرهنگی، ضعف در نگاه عدم تصدی گری و تمرکزدایی در نظام تعلیم و تربیت و تأثیر دوسویه آن بر نظام تعلیم و تربیت کشور، مشارکت عموم، تأثیر تحولات سیاسی و دولتی بر تحول بنیادین آموزش و پرورش، تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی بر مسیر تحول بنیادین آموزش و پرورش و تأثیر تحولات اقتصادی بر تحول آموزش و پرورش اشاره کرد. (Owrangi et al, 2011) در پژوهشی دریافتند که دوره‌های آموزشی روش‌ها و فنون تدریس، مدیریت کلاس و اندازه گیری به شکل کنونی، تأثیری بر عملکرد حرفه‌ای معلمان ندارد. (Eidi Pour & Zarei, 2016) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین توانمندسازی منابع انسانی با بهره وری کارکنان اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، بیان می‌دارند بین توانمندسازی منابع انسانی و بهره وری رابطه مستقیم معنادار وجود دارد. بین تمامی ابعاد توانمندسازی منابع انسانی با بهره وری شغلی، رابطه مستقیم معنادار وجود دارد. همچنین ابعاد احساس معنادار یومن شغل و احساس اعتماد میان همکاران، قادر به پیش‌بینی بهره وری می‌باشند و سایر ابعاد توانمندسازی منابع انسانی، قابلیت پیش‌بینی بهره وری را ندارد. (Najafi et al, 2017) در تحقیق خود اشاره کردند که مسئولان نظام‌های آموزشی باید ضمن رفع موانع، راهکارهای خلق دانش و به کارگیری آن را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهند. (Karimi Shahabi et al, 2016) در تحقیقی اشاره کردند در مدل بهره وری سازمان‌های دولتی ایران از بین عوامل اصلی، عوامل محیطی، تأثیرگذارترین و عوامل فردی تأثیرپذیرترین عامل است. همچنین وجود کاری که از زیر عوامل فردی است اولویت اول را کسب کرد. در نهایت اولویت‌های حاکم برای وضعیت موجود به عنوان مانع اصلی بهره وری سازمان‌های مذکور شناخته شد. (Nasiri Valley Bany et al, 2015) در پژوهشی دریافتند رابطه مثبت و معنی داری بین توانمندسازی با عملکرد شغلی و بین توانمندسازی با بهره وری نیروی انسانی وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که ابعاد توانمندسازی می‌توانند پیش‌بینی کننده عملکرد شغلی و متغیر بهره وری نیروی انسانی باشند. (Nuryanto & Pambuko, 2019) در پژوهشی اشاره کردند، هر سه بعد توانمندسازی منابع انسانی تأثیرات مثبت و معنادار خود را بر بهره وری آموزش عالی محمدیه اندونزی نشان داده‌اند.

روش شناسی پژوهش

روش شناسی تحقیق حاضر آمیخته کیفی و کمی استفاده شده است. در بخش کیفی با استفاده از روش نظریه داده بنیاد به بررسی زمینه مورد بررسی (سازمان بهره ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان مناسب با سند تحول بنیادین) پرداخته شده است. در بخش کمی نیز با استفاده از روش پیمایش به شناسایی ابعاد و مولفه‌های تشکیل دهنده سازه سازمان بهره ور و به بررسی و شناخت وضعیت موجود بر اساس روابط بین

سازه‌های مورد مطالعه و آزمون الگوی طراحی شده اقدام شده است. جامعه و نمونه آماری این پژوهش در ۲ فاز به شرح زیر تعیین می‌شود: در مرحله اول (مرحله کیفی) جامعه آماری تحقیق شامل اساتید دانشگاهی آشنا به موضوع تحقیق و خبرگان آموزش و پژوهش بود. با توجه به مفروضات اساسی و زیر بنایی رویکرد کیفی در پژوهش حاضر، تعداد نمونه، پیش از اجرای پژوهش تعیین نشد. به این صورت که پس از تحلیل داده‌های حاصل از هر نمونه، در خصوص اینکه کدام نمونه در کام بعدی، داده مناسبی را در اختیار محقق قرار می‌دهد بر اساس تئوری در حال ساخت مشخص شد. در این روش اطلاعات لازم از طریق انجام مصاحبه و همچنین بررسی اسناد و گزارشات مرتبط جمع آوری شده است. در انجام مصاحبه‌ها، از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. هم زمان با گردآوری داده‌ها، داده‌های کیفی شامل متن مصاحبه‌ها و گزارش‌ها با استفاده از مراحل سه گانه کدگذاری باز، کد گذاری محوری و گزینشی مورد تحلیل قرار گرفت. به نحوی که بعد از تحلیل (کدگذاری) داده‌های حاصل از هر مصاحبه یا گزارش، با مشخص شدن نقاط مبهم یا ضعف نظریه و مقوله‌ها، نمونه بعدی برای اصلاح و غنی‌تر کردن نظریه انتخاب شد و نمونه گیری آن قدر ادامه یافت تا در مقوله‌ها اشباع نظری حاصل شد. تحلیل داده‌ها بر اساس روش پیشنهادی استراس و کوربین (Strauss & Corbin, 2011) بعد از اولین مصاحبه انجام شد و به تولید مفاهیم و ایجاد سؤال‌هایی جدید و در نتیجه کسب اطلاعات بیشتر منجر شد این فرآیند به صورت چرخه‌ای و تا نقطه اشباع داده‌ها ادامه یافت. شایان ذکر است اشباع نظری پس از مصاحبه با ۱۸ نفر حاصل شد اما برای اطمینان بیشتر، ۳ مصاحبه دیگر نیز انجام شد. در طول مطالعه برای اطمینان از صحت و استحکام داده‌ها از معیارهای پیشنهادی لینکلن و گوبا (Lincoln & Guba, 1999) استفاده شد.

گام اول: کدگذاری باز: در کام اول، با مطالعه سطر به سطر، جمله به جمله و یا پاراگراف به پاراگراف متن مصاحبه‌ها و مستندات، واژه‌ها و عبارات مرتبط با بهره وری در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی استان فارس با رویکرد توانمندسازی کارکنان، پیامد‌ها و راهکارهای توسعه استخراج گردید. سپس به هر یک از واژه‌ها و عبارات، کد اولیه‌ای اختصاص داده شد.

گام دوم: کدگذاری محوری: در گام دوم تحلیل داده‌های کیفی، با استفاده از کدگذاری محوری، با بررسی تطبیقی مقوله‌ها و مفاهیم مرتبط، بین مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد پیوند برقرار گردید. بر اساس رهیافت سیستماتیک استراس و کوربین (Strauss, & Corbin, 2011)، مقوله‌های مستخرج از مرحله کدگذاری باز، در قالب شرایط موجبات علی (علل پدیده اصلی)، راهبردها (استراتژی‌هایی که در پاسخ به پدیده اصلی اتخاذ می‌شوند) ویژگی‌های زمینه‌ای (شرایط بسترساز خاص مؤثر بر راهبردها)، شرایط مداخله گر (شرایط عام مؤثر بر راهبردها) و پیامدها (نتایج به کار بستن راهبردها) به صورت نظری از طریق مدل پارادایمی به هم مرتبط شدند.

فرآیند اعتبار یابی مدل: در تحقیق حاضر، جهت اعتبار سنجی مدل، به دفعات به یادداشت‌های فنی، فایل و متن مصاحبه‌ها و اسناد مرتبط رجوع شد. همچنین پس از مشخص شدن نتایج ساخت مدل، مدل تئوریک در اختیار مشارکت کنندگان قرار گرفت. در طی این دو فرآیند، اصلاحاتی مدنظر قرار گرفت و پس از جمع‌بندی و نهایی سازی برخی از آن‌ها، جهت افزایش یکپارچگی نظری در مدل اعمال شد. در بخش دوم تحقیق، جامعه شامل کلیه کارمندان، اعم از کارمندان ستادی و صف در سازمان‌های آموزشی و پژوهشی استان فارس بود که برای نمونه گیری از این جامعه از روش نمونه گیری در دسترس استفاده گردید که در نهایت، تعداد ۱۸۲ نفر به دست آمد. در مرحله کمی پژوهش از ابزار پرسشنامه استفاده می‌شود. این پرسشنامه، مبتنی بر ابعاد و شاخص‌های مکشوفه در مرحله کیفی، پرسشنامه تحقیق ساخته و پس از سنجش روایی و پایایی جهت جمع آوری داده‌ها از جامعه هدف تحقیق مورد استفاده قرار گرفت. برای بررسی روایی و پایایی ابزار تحقیق در این مرحله برای اطمینان بیشتر پرسشنامه‌های مزبور در اختیار صاحب نظران دانشگاهی آشنا به آموزش و پژوهش و نظام‌های آموزشی قرار گرفت که با مورد تایید واقع شد (این نوع تایید نوعاً کیفی و تایید کننده روایی محتوا پرسشنامه‌های تحقیق است). پس از آن به منظور سنجش روایی ابزار تحقیق از دو آزمون روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود که نتایج آن به شرح جداول ۳ و ۴ (یافته‌های تحقیق) درج شده است. از طرف دیگر در پژوهش حاضر برای سنجش سوالات پرسشنامه از طیف لیکرت در مقیاس ۵ درجه‌ای، با حداقل امتیاز یک و حداقل امتیاز ۵ و به منظور تعیین اعتبار و آزمون سازگاری اجزا (همبستگی درونی) از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. در صورتی که مقدار این معیار بالاتر از ۰/۷ باشد نتایج آن به شرح جدول ۵ (یافته‌های تحقیق) درج شده است. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط جامعه هدف تحقیق، اطلاعات موجود در پرسشنامه‌ها کدگذاری و با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS ۳ و SmartPLS در ۲ بخش توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار گرفت. ضمناً سطح معناداری در تمامی فرضیه‌های تحقیق ($\alpha=0/05$) در نظر گرفته شده است.

یافته‌ها

یافته‌های بدست آمده از تحلیل اطلاعات جمعیت شناختی نمونه‌های مورد بررسی (۱۸۲ پرسشنامه جمع آوری شده) نشان داد که در خصوص متغیر جنسیت، اکثر پاسخ دهنده‌گان تحقیق را مردان تشکیل می‌دهند (۶۶ درصد). در خصوص متغیر سن اکثر پاسخ دهنده‌گان در دامنه سنی ۳۵ تا ۵۵ سال هستند (بیش از ۹۵ درصد) بودند. در خصوص متغیر سطح تحصیلات، اکثربت مطلق پاسخ دهنده‌گان دارای مدرک

تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر بودند (بیش از ۷۶ درصد) و نهایتاً در خصوص متغیر سابقه کار یافته‌ها حکایت از آن داشت که اکثر مطلق ۹۹/۵ درصد) پاسخ دهنگان بیش از ۵ سال سابقه کار دارند.

برای شروع تحلیل‌ها به کمک روش نظریه داده بنیاد بالاصله بعد از اولین مصاحبه، کدگذاری توسط محقق انجام شد. به دلیل محدودیت به

ارائه یک نمونه از استخراج کدهای اولیه از مصاحبه‌های انجامی در جدول زیر اکتفا شده است

جدول ۱- نمونه از کدگذاری اولیه انجام شده

اصطلاح کدهای اولیه (خام)	گزینه‌ای از متن مصاحبه	مصاحبه
- طراحی اهداف کلان	- باقیستی به نظرم در وهله اول به طرحی و تدوین اهداف کلان و متناسب با آن تدوین استراتژی‌های جهت بهبود بهره وری اهتمام بورزیم که نوعاً بتواند خروجی رشد و توسعه سازمان را در پی داشته باشد	۱-۰
- شناسایی و حذف موانع موثر بر بهبود بهره وری از الزاماتی است که باقیستی مورد نظر طراحان استراتژی‌های بهبود بهره وری قرار گیرد	- شناسایی و حذف موانع موثر بر بهبود بهره وری از الزاماتی است که باقیستی مورد نظر طراحان استراتژی‌های بهبود بهره وری قرار گیرد	۱-۰
- طراحی و تدوین راهبردهای بهبود	- مسوولان کشور هم به مقوله بهره وری در سطح سازمان‌ها توجه ویژه ای نمایند و نظام مدیریت بهره وری در کشور را با هدف حمایت و تشویق کلیه سازمان‌ها تأکید کنند	۱-۰
- بهبود بهره وری	- جهت بهبود بهره وری و ترکدن سازمان‌ها تأکید کنند	۱-۰
- شناسایی و حذف موانع موثر بر	- برای توانمندسازی کارکنان یک سازمان به برقراری نظام تشویق و تبیه متناسب با عملکرد، توجه به کارراهه شغلی و مشارکت کارکنان، بهبود روابط حاکم بین مدیر و کارکنان باقیستی توجه ویژه ای نمود.	۱-۰
- تمرکز بر کنترل و نظارت	- جهت بهبود بهره وری و ترکدن سازمان‌ها تأکید کنند	۱-۰
- برقراری نظام تشویق و تبیه	- برای توانمندسازی کارکنان یک سازمان به برقراری نظام تشویق و تبیه متناسب با عملکرد، توجه به کارراهه شغلی و مشارکت کارکنان، بهبود روابط حاکم بین مدیر و کارکنان باقیستی توجه ویژه ای نمود.	۱-۰
- متناسب با عملکرد	- جهت بهبود بهره وری و ترکدن سازمان‌ها تأکید کنند	۱-۰
- توجه ویژه به متحول سازی برنامه	- توجه ویژه به تمرکز زدایی در نظام تعلیم و تربیت کشور و ارزیابی مداروم و مستمر سازمان‌های آموزشی و پژوهشی (همچون آموزش و پژوهش) با عنایت به اهداف سند تحول بینیادین فعلی کشور و تطبیق دهنی اهداف این سند با وضعیت سازمان‌های مذبور مهم است.	۱-۰
- جذب و تربیت معلمان	-	۱-۰
- تمرکز زدایی در نظام تعلیم و تربیت	-	۱-۰
- کشور	-	۱-۰
- ارزیابی مداروم و مستمر	-	۱-۰

پس از شناسایی و استخراج کدهای اولیه، آنها در این مرحله به کدهای ثانویه تبدیل می‌شوند. چند کد ثانویه تبدیل به یک کد مفهومی می‌شوند و از ترکیب کدهای مفهومی، مقولات ایجاد می‌شوند که نتایج مربوطه به شرح زیر ارایه شده است:

جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل دهنی مقولات

مقولات	کدهای مفهومی	کدهای ثانویه
- طراحی اهداف کلان	- تدوین اهداف و راهبردهای کلان سازمان	- طراحی اهداف کلان
- اشراف کامل مدیران به کلیات، اهداف و راهبردهای مندرج در سند تحول بینیادین	- در راستای بهبود بهره وری	- اشراف کامل مدیران به کلیات، اهداف و راهبردهای مندرج در سند تحول بینیادین
- تمرکز ویژه بر تهیه و تدوین برنامه‌های ویژه توانمندسازی کارکنان	- برنامه ریزی و بودجه بندي در راستاي توانمندسازی کارکنان	- تمرکز ویژه بر تهیه و تدوین برنامه‌های ویژه توانمندسازی کارکنان
- ترسیم زمان مشخص و مدون برای اجرای اهداف و الزامات سند تحول بینیادین در سازمان	-	-
- اختصاص بودجه لازم برای پیاده سازی دقیق سند تحول بینیادین از سوی دولت	-	-
- برنامه ریزی تخصصی در سطح مدارس	-	-
- استفاده حداقلی از امکانات و منابع سازمان	- استفاده بهینه از منابع سازمانی	- استفاده حداقلی از امکانات و منابع سازمان
- بسیج امکانات و منابع مورد نیاز	-	-
- داشتن نظام مشخص و مدون جهت سنجش و ارزیابی دقیق صلاحیت	-	-
- توجه به نظام ارزیابی عملکرد	-	-
- برقراری نظام تشویق و تبیه متناسب با عملکرد	-	-
- ارزیابی مداروم و مستمر	-	-
- استفاده از ابزارهای دقیق جهت سنجش میزان بهره وری	- ارزیابی و نظارت	-
- ایجاد ساز و کارهای نظارتی	-	-
- شناسایی موانع اجرای دقیق سند تحول بینیادین آموزش و پژوهش	-	-

آنچه
پیمایش
نیز

<ul style="list-style-type: none"> - توجه به سیاستگذاری دولت در خصوص سند تحول بنیادین - مشخص سازی نقش همه دستگاه های متولی در اجرای سند تحول بنیادین - تحلیل محیطی و تبیین وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب - توجه به راهبردها و چشم اندازهای کلان حوزه منابع انسانی - بازنگری در سیاست های جذب و تربیت معلمان و سایر کادر آموزشی مدارس - تمرکز زدایی 	توجه به سیاستگذاری دولت
<ul style="list-style-type: none"> - شفاف نمودن وظایف دستگاه ها در تعامل با آموزش و پرورش - مشخص سازی نقش کلیه عوامل نظام آموزشی کشور مرتبط به اجرای سند تحول بنیادین - تقسیم کار ملی و طراحی دقیق وظایف کلیه دستگاه ها و نهادهای متولی امر آموزش 	توجه به شفاف سازی مسوولیت ها و نقشها
<ul style="list-style-type: none"> - توجه به الگوسازی مدارس موفق - توجه به تحولات سیاسی مقاطع مختلف کشور بر نظام آموزشی - الگوبرداری از تجارت موفق مدیران مدارس - تلاش در جهت استفاده بهینه از تجارت موفق کشورهای پیشرو و موفق در امر آموزش و پرورش - استفاده بهینه از تجارت نیروی انسانی 	الگوبرداری از تجارت موفق
<ul style="list-style-type: none"> - اهمیت بخشی به موضوع بهره وری در میان مدیران کشور - اشتناسازی هر چه بیشتر مدیران، مردمان و معلمان با محتوا و الزامات سند تحول بنیادین - ایجاد درک درستی از سند تحول در میان مدیران آموزشی کشور - ایجاد عزم ملی و جلب همراهی همگانی کلیه دستگاه ها و ارگان ها - شناسایی و رصد دقیق موانع اجرای دقیق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش - تلاش در جهت حذف محافظه کاری در میان برخی مدیران فعلی نظام آموزشی کشور 	آگاهی بخشی
<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد فضای مناسب برای یادگیری و رشد معلمان و سایر ارکان آموزشی - ایجاد فرصت های بیشتر مشارکت معلمان - مهیا سازی فضای مناسب جهت یادگیری کارکنان 	ایجاد فضا و بستر رشد و یادگیری
<ul style="list-style-type: none"> - تربیت مدیران کارآمد و اثربخش با عنایت به اهداف سند تحول بنیادین - توجه به تربیت و بکارگیری مدیران توانمند، خلاق و فعال - توجه به بهینه سازی سیاست های جذب و تربیت کادرآموزشی - توجه به بهبود کمی و کیفی آموزش های ارایه شده در سازمان - توجه ویژه به متحول سازی برنامه جذب و تربیت معلمان - توجه به برنامه های یادگیری حرفه ای مداوم و مستمر برای مدیران، معلمان و... - تقویت فرآیندهای آموزشی و شفافیت سازی اهداف آموزشی 	توجه به آموزش و تربیت کارکنان
<ul style="list-style-type: none"> - نهادینه سازی و تقویت همکاری برون و درون مدرسه - توجه به تسهیم اطلاعات در میان کارکنان سازمان 	ارتباطات و تعاملات درون سازمانی
<ul style="list-style-type: none"> - توجه به ایجاد فضای باز و ارتباطات فراگیر - برقراری تعامل فعال و اثربخش با ارکان سهیم و مؤثر در فرایند تحول - نهادینه سازی و تقویت همکاری برون و درون مدرسه - گسترش ارتباطات باز و آگاهانه 	ارتباطات و تعاملات برون سازمانی
<ul style="list-style-type: none"> - هماهنگی و تعامل مستمر نظام آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی کشور - گسترش و توسعه ارتباطات با نهادهای موثر بر تعلیم و تربیت 	ارتباطات و تعاملات برون سازمانی
<ul style="list-style-type: none"> - توجه به گسترش تفکر انتقادی در میان کارکنان سازمان - استفاده از ظرفیتهای موجود برای گسترش و ترغیب معلمان به تفکر و پژوهش - توجه به رویکردهای نوآوری در مدیریت منابع انسانی - توجه ویژه به مهارت های ویژه عصر جدید همچون تفکر انتقادی و تکنیک های حل مساله - توجه به خلاقیت و نوآوری در سازمان - سرمایه گذاری دقیق و هوشمندانه بر سرمایه انسانی سازمان هوشمند برای پیاده سازی سند تحول بنیادین 	توجه به خلاقیت و نوآوری در سازمان

فناوری
در
سازمان
و
بنیادین

آنچه
آنچه
آنچه
آنچه

آنچه
آنچه
آنچه
آنچه

آنچه
آنچه
آنچه

<ul style="list-style-type: none"> - توجه به الزامات آینده پژوهی در برنامه ریزی های آتی - توجه به فناوری های روز - بهره مندی هوشمندانه از فناوری های نوین - استفاده از فناوری های نوین - توجه به مهارت سواد رسانه ای 	توجه به فناوری های روز و آینده پژوهشی
<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از اندیشه نخبگان مسلط به استناد بالادستی کشور - بهره گیری از نقدها و تحلیل های خبرگان حوزه تعلیم و تربیت - استفاده از ظرفیت و توان نخبگان مسلط به حوزه آموزش و تعلیم و تربیت برای مشاوره - توجه به مستندسازی تجارب موفق 	بهره گیری از توان نخبگان
<ul style="list-style-type: none"> - سهولت دسترسی به منابع اطلاعاتی و بهره برداری از آنها برای کلیه کارکنان - توجه ویژه به مستند سازی تجربیات تعلیمی و تربیتی - تطبیق پذیری شرایط مدارس مختلف کشور با تحولات روز 	مدیریت دانش سازمانی
<ul style="list-style-type: none"> - تشویق و ترغیب کارکنان به کار جمعی - توجه به نظام تشویق و تنبیه - توجه به نظام پرداخت - تسهیلات قانونی و ساز و کارهای تشویقی و انگیزشی لازم مادی و معنوی - توجه به مشوق ها و پاداش ها 	نظام تشویق ترغیب و حمایت در سازمان
<ul style="list-style-type: none"> - حمایت و تشویق دستاوردهای ارزنده مدیران - استفاده صحیح و درست از ابزارهای حمایتی و تشویقی - مشارکت بخشی کارکنان در فرآگردهای تصمیم گیری - حمایت از گسترش مشارکت پذیری کادر آموزشی و کارکنان مدارس - ایجاد و حمایت از نقش آفرینی های مثبت کارکنان سازمان در تصمیم گیری ها - حمایت از کادرآموزشی و کارکنان مدارس در حضوری پررنگ در اجتماع 	نهادهای اقتصادی و اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> - توجه به مبانی ارزشی ایرانی - اسلامی - توجه دقیق به مبانی ارزش های اسلامی 	توجه به ارزش های دینی در سازمان
<ul style="list-style-type: none"> - توجه به عدالت در تخصیص منابع و امکانات - توجه به مقوله عدالت آموزشی - توجه به توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی درمناطق مختلف کشور 	توسعه و ترویج عدالت محوری در سازمان

در ادامه پس از ایجاد طبقات، برقراری رابطه بین طبقات تولید شده براساس مدل پارادایم انجام می شود و به نظریه پرداز کمک می کند تا فرآیند نظریه را به سهولت انجام دهد که نمودار مربوطه به شرح نمودار ۱ ذکر شده است. همچنین نهایتاً مدل پارادایمی و نمودار مربوطه به شرح نمودار ۲ است.

در این تحقیق برای سنجش روابی تحقیق علاوه بر استفاده از روابی محتوا، از دو روابی واگرا و همگرا استفاده شده است. برای آزمون روابی واگرا از آزمون فورنل - لارکر به شرح جدول زیر استفاده شده است. نتایج این آزمون که همه مقادیر به دست آمده در قطر اصلی از مقادیر سطر و ستون متناظر بیشتر است. بنابراین هر متغیر با خودش بیشتر از دیگران تبیین می شود و متغیرهای تمایز معنی داری از هم دارند. لذا این روابی مورد تایید است.

نمودار ۱- کدگذاری محوری براساس مدل پارادایم

جدول ۳- نتایج سنجش روابط و اگرا

	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	الزامات ارتباطی سازمان	الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان	الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان	الزامات محیطی سازمان	الزامات مدیریت سازمان	بیامدهای بیرونی
الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	0.779						
الزامات ارتباطی سازمان	0.290	0.790					
الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان	0.227	0.527	0.788				
الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان	0.471	0.287	0.475	0.780			
الزامات محیطی سازمان	0.242	0.289	0.386	0.297	0.722		
الزامات مدیریت سازمان	0.216	0.489	0.548	0.419	0.377	0.824	
بیامدهای بیرونی	0.301	0.537	0.611	0.380	0.204	0.337	0.648
بیامدهای درونی	0.420	0.336	0.430	0.275	0.395	0.206	0.387
							0.738

به منظور سنجش روابط ابعاد پرسشنامه از آزمون متوسط واریانس استخراج شده (AVE) استفاده شده است که نتایج این آزمون به تفکیک ابعاد پرسشنامه به شرح زیر است.

جدول ۴- نتایج سنجش روابط همگرا

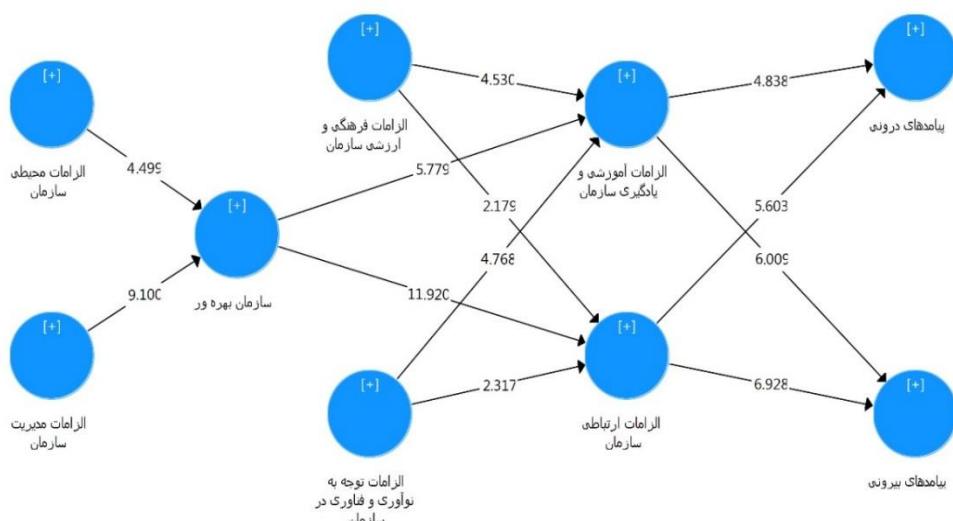
ابعاد	AVE
الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	0.607
الزامات ارتباطی سازمان	0.624
الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان	0.622
الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان	0.609
الزامات محیطی سازمان	0.521
الزامات مدیریت سازمان	0.679
پیامدهای بیرونی	0.564
پیامدهای درونی	0.544

همچنین نتایج آزمون پایایی ابعاد مختلف پرسشنامه تحقیق به شرح جدول زیر است. با توجه به بالاتر بودن مقدار ضریب آلفای کرونباخ از مقدار ۰/۷ لذا پایایی پرسشنامه و ابعاد آن مورد تایید است.

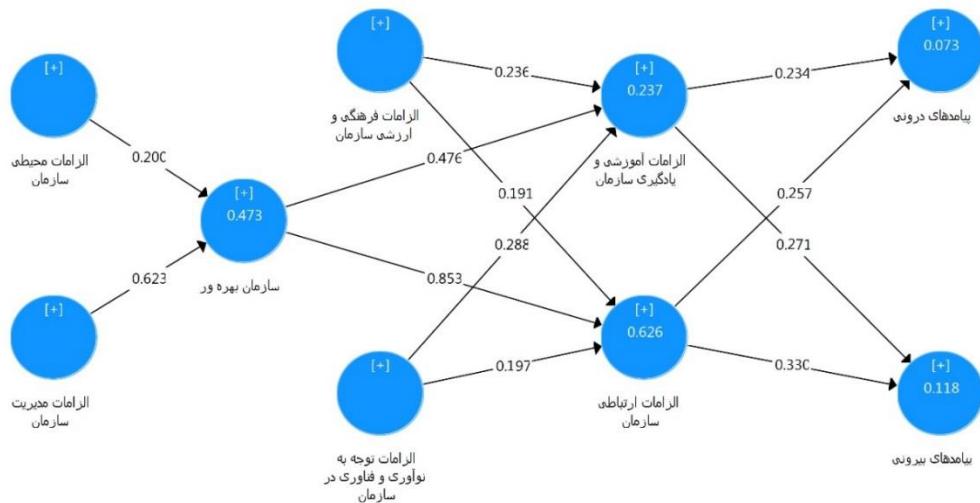
جدول ۵- آزمون پایایی ابعاد مطروحة در پرسشنامه تحقیق به کمک ضریب آلفای کرونباخ

متغیر	ضریب آلفای کرونباخ	تعداد گویه	نتیجه پایایی
الزامات مدیریت سازمان	۰/۸	۱۷	تأیید
الزامات محیطی سازمان	۰/۷۹	۹	تأیید
الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	۰/۸۳	۲۱	تأیید
الزامات ارتباطی سازمان	۰/۷۶	۸	تأیید
الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان	۰/۷۳	۱۸	تأیید
الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان	۰/۸	۱۶	تأیید
پیامد درونی	۰/۷۵	۶	تأیید
پیامد بیرونی	۰/۷۸	۳	تأیید
کل پرسشنامه	۰/۷۳	۹۸	تأیید

برای بررسی و آزمون مدل تحقیق از مدلسازی معادلات ساختاری به کمک نرم افزار Smart PLS 3 و در دو حالت t و استاندارد به شرح زیر استفاده شده است.

نمودار ۳- نمودار t مدل تحقیق

نمودار ۴- مدل تحقیق در حالت استاندارد

جدول زیر نیز خلاصه نتایج این بخش را ارائه نموده است:

جدول ۶- نتایج آزمون مسیر

نتیجه آزمون	سطح معناداری	آماره t استاندارد (β)	ضریب مسیر به	مسیر علی از	
				به	از
تائید	۰/۰۰۱	۹/۱۰۰	۰/۶۲۳	سازمان بهره ور	الزامات مدیریت سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۴/۴۹۵	۰/۲۰۰	سازمان بهره ور	الزامات محیطی سازمان
تائید	۰/۰۰۲	۴/۵۳۰	۰/۲۳۶	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۴/۷۶۸	۰/۲۸۸	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۲/۱۷۹	۰/۱۹۱	الزامات ارتباطی سازمان	الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۲/۳۱۷	۰/۱۹۷	الزامات ارتباطی سازمان	الزامات توجه به نوآوری و فناوری در سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۱۱/۹۲۰	۰/۸۵۳	الزامات ارتباطی سازمان	سازمان بهره ور
تائید	۰/۰۰۵	۵/۷۷۹	۰/۴۷۶	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان	سازمان بهره ور
تائید	۰/۰۰۱	۵/۶۰۳	۰/۲۵۷	پیامدهای درونی	الزامات ارتباطی سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۴/۸۳۸	۰/۲۳۴	پیامدهای درونی	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان
تائید	۰/۰۰۰	۷/۹۲۸	۰/۳۳۰	پیامدهای بیرونی	الزامات ارتباطی سازمان
تائید	۰/۰۰۲	۶/۰۰۵	۰/۲۷۱	پیامدهای بیرونی	الزامات آموزشی و یادگیری سازمان

با توجه به نتایج جدول فوق بایستی عنوان کرد که با عنایت به مقادیر آماره t که بزرگتر از ۱/۹۶ (در سطح اطمینان ۹۵ درصد) است تمامی مسیرها بین متغیرهای تحقیق مورد تائید و همچنین با عنایت به مقادیر معنی داری بدست آمده (با توجه به کوچکتر بودن از ۰/۰۵) معنی دار هستند و لذا می توان عنوان کرد که کلیه مسیرهای مطروحه در مدل پیشنهادی تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تائید می باشند. همچنین نتایج مرتبط با شاخص های برآش مدل نیز به شرح جدول زیر است که حاکی از مناسب بودن برآش مدل تحقیق است.

جدول ۷- نتایج آزمون برآش مدل تحقیق

شاخص	توضیح شاخص	استاندارد	مقدار به دست آمده
(Normed Fit Index) NFI	شاخص برآش هنجار شده	بزرگتر از ۰/۹	۰/۹۱
SRMR	شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده استاندارد شده	کمتر از ۰/۱	۰/۰۷۸
RMS THETA	شاخص ماتریس کوواریانس باقی مانده از باقیمانده مدل بیرونی	کمتر از ۰/۱۲	۰/۱

بحث و نتیجه گیری

این تحقیق با هدف طراحی مدل سازمان های بهره ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان متناسب با سند تحول بنیادین انجام شد. محقق در این تحقیق پس از شناسایی ابعاد و مولفه های مربوطه و شکل دهی مدل تحقیق در بخش کیفی، مدل پیشنهادی را در بخش کمی مورد آزمون قرار داد. یافته های مدل آزمون شده حکایت از آن داشت که با عنایت به مقادیر آماره t که بزرگتر از $1/96$ (در سطح اطمینان ۹۵ درصد) است تمامی مسیرها بین متغیرهای تحقیق مورد تایید و همچنین با عنایت به مقادیر معنی داری بدست آمده (با توجه به کوچکتر بودن ارزش) می دارند. مسیرهای مذکور که کلیه مسیرهای مطروده در مدل پیشنهادی تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تایید می باشند. یافته های مذکور با یافته های (Jun Wen et al, 2023), (Dania, et al, 2023), (Mokhtari al-Khourash, & Bahme, 2018), (Eidi Pour & Zarei, 2016), (Nasiri Valley Bany et al, 2015) همخوان است. همچنین در تبیین یافته های بدست آمده می توان عنوان داشت که محقق با درک این موضوع که رویکرد خلق سازمان های بهره ور در راستای دستیابی به بهره وری بهینه با عنایت به مقوله مهم توانمندسازی مهمترین سرمایه هر سازمان یعنی سرمایه انسانی از مقولاتی است که کمتر مورد بحث و بررسی قرار گرفته است از یک طرف و ضعف پرداختن به مقوله بهره وری در نظام آموزش و پرورش کشور با عنایت به بکارگیری سند تحول بنیادین در این نظام از طرف دیگر، از این رو در این تحقیق سعی به پرداختن به موضوع سازمان بهره ور متناسب با رویکرد توانمندسازی کارکنان و با عنایت به سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش کشور کرد. یافته های بدست آمده از مدل نشان داد که عوامل الزامات فرهنگی و ارزشی سازمان، نظام تشویق ترغیب و حمایت در سازمان، توجه به ارزش های دینی در سازمان، توسعه و ترویج عدالت محوری در سازمان و همچنین الزامات مدیریتی، محیطی، فرهنگی و ارزشی، نوآوری و فناوری، ارتباطی و آموزشی و یادگیری از جمله عواملی هستند در توسعه بهره وری سازمان های آموزشی و پژوهشی استان فارس اثرگذارند که در صورت اجرای راهبردهای نظیر الزامات آموزشی و یادگیری سازمان، الگوبرداری از تجارب موفق، آگاهی بخشی، ایجاد فضا و بستر رشد و یادگیری، توجه به آموزش و تربیت کارکنان، الزامات ارتباطی سازمان و ارتباطات و تعاملات می توانند قسمت اعظم واریانس شکل گیری سازمان بهره ور مبتنی بر سند تحول بنیادین را تبیین سازند و پیامدهای درونی و برونی شکل گیری این سازمان در مورد مطالعه (آموزش و پژوهش استان فارس) که شامل توانمندسازی مدارس، بهبود بهره وری و بهبود توانمندی های ارتباطی و همکاری آن ها می شود را سبب شوند که این خود از دستاوردهای قابل اعتنایت است که نشان دهنده این موضوع است علیرغم برخی کاستی و نقدهای واردہ بر سند تحول بنیادین، می توان با اتکا به اهداف و راهکارهای مطروده در این سند به عنوان یک سند بالادستی در حوزه آموزشی و پرورش کشور به سمت و سوی حرکت نمود که بتوان بهره وری و خروجی قابل اتكایی از شکل گیری سازمان های بهره ور با رویکرد توانمندساز در نظام آموزش و پرورش داشت. هرچند بایستی در بکارگیری این مدل به این نکته توجه داشت از آنجا که قسمت اعظم نظام آموزش و پرورش کشور دولتی است لذا مسائل کلان مدیریتی و جهت گیری ها و سیاسی بازی های متناول دول مختلف می تواند تاثیرگذاری خود را بر روی میزان بهره وری سازمان مذکور داشته باشد که می طلبید سایر پژوهشی دیگر در خصوص تاثیر آن به دقت مورد بررسی و تبیین قرار گیرد. با عنایت به نتایج بدست آمده در این تحقیق، محقق پیشنهادات زیر را برای عملیاتی سازی و بکارگیری این مدل جهت استفاده متولیان امر (با عنایت به مورد مطالعه) مطرح می نماید.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

نظر به تأثیرات الزامات مدیریتی سازمان بر شکل گیری مدل سازمان های بهره ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان متناسب با سند تحول بنیادین، پیشنهاد می شود که مدیران سازمان طراحی و تدوین راهبردهای بهبود بهره وری، بازسازی ساختارها و رویه های سازمان، تمرکز ویژه بر تهیه و تدوین برنامه های ویژه توانمندسازی کارکنان، بسیج امکانات و منابع مورد نیاز، ایجاد ساز و کارهای ناظری و ایزراهای دقیق جهت سنجش میزان بهره وری را در دستور کار قرار دهند. نظر به تأثیرات الزامات محیطی کارکنان بر شکل گیری مدل سازمان های بهره ور با رویکرد توانمندسازی کارکنان متناسب با سند تحول بنیادین، پیشنهاد می شود که تحلیل محیطی و تبیین وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب، توجه به راهبردها و چشم اندازهای کلان حوزه منابع انسانی و شفاف نمودن وظایف سازمان در تعامل با آموزش و پرورش مد نظر متولیان امر قرار گیرد.

نتیجه گیری

توسعه بهره وری منابع انسانی موجب بهبود عملکرد بالاتر و صرفه جویی در هزینه های مادی و غیر مادی می شود. سازمان های آموزشی و پژوهشی استان فارس به ویژه آموزش و پرورش نیازمند مدلی برای ارتقاء بهره وری بود. مدل تحقیق حاضر با شناسایی عوامل مؤثر بر ارتقاء بهره وری با رویکرد توانمندسازی، بینش جدیدی به مدیران می دهد و مدیران ارشد استان با نگرش مثبتی به توسعه بهره وری منابع انسانی و افزایش توانمندسازی کارکنان خواهند پرداخت.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامي مالي

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسنده‌گان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسنده‌گان

طراحی و ایده پردازی: عشرت کرمی، عبدالخالق غلامی، سراج الدین محبی؛ روش شناسی و تحلیل داده‌ها: عشرت کرمی، عبدالخالق غلامی؛ ناظرات و نگارش نهایی: عبدالخالق غلامی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسنده‌گان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Bagheri, R.; Emadi, S; Nowrozi, A. (2024) Structural analysis of the human resources productivity model in the physical training of the Ministry of Petroleum, Strategic Studies of Petroleum and Energy, 16(61): 148-125. [in Persian].
- Bouzeri, S.; Padiab, Fu (2023) Improving the productivity of human resources in education and people's satisfaction, Paya Shahr, 53, 547-559. [in Persian].
- Brandt, T., Gomes, J., Bsoyanova, D. (2011). Personality and psychological capital as indicators of future job success? A multicultural comparison between three European countries. Finnish Journal of Business Economics, 3 (11), 263-289.
- Chowdhury. S., Schulz. E., Milner. M., Voort V.D. (2014) Core employee based human capital and revenue productivity in small firms: An empirical investigation, Journal of Business Research, Volume 67, Issue 11, Pages 2473-2479.
- Dania M. Kurdy, Husam-Aldin Nizar, A., Rizwan, SH. (2023) The impact of remote working on employee productivity during COVID-19 in the UAE: the moderating role of job level, Journal of Business and Socio-economic Development, ISSN: 2635-1374
- Eidi Pour, T & Zarei, R (2016) Investigating the relationship between human resource empowerment with the efficiency of employees of the General Education Department of Fars Province, the International Conference on Management and Dynamic Economy of Iran Malaysia, Malaysia, Penang University, the University of Iran, the Development Center of Iran. .[in Persian].
- Hosseinpour, D., Sohrabi, F., Salavati, P. (1400). Measuring the productivity of higher education. Productivity Managers, 58, 63-44. (In Persian).
- Jun Wen., Huang, S., Teo, S. (2023) Effect of empowering leadership on work engagement via psychological empowerment: Moderation of cultural orientation, Journal of Hospitality and Tourism Management, Volume 54, March 2023, Pages 88-97.
- Karimi Shahabi A, Memarzadeh, Gh, Alvani SM & Modiri, M. (2016), Designing the Productivity Model of Iranian Organizations, Productivity Management, Volume, No. 37, Pages 7-27. .[in Persian].
- Kiani, N; Radfer, R. (2015) Identifying and ranking factors affecting organizational productivity using the Dimatel model, Productivity Management, 9(35), 111-130. (In Persian)
- Lenshie, N.E. (2013). "Politicisation of Education in Nigeria: Implication for National Development". Global Journal of Human Social Science Political Science, 13(5).
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). Naturalistic inquiry (Vol. 75). sage.
- Mazikana, Anthony Tapiwa, (2023) Relationship between Organizational Behavior and Employee Productivity, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4380974>.

- Mokhtari al-Khourash, M & Bahme, L, (2018) School empowerment in the fundamental transformation of education, Quarterly Journal of Education and Educational Sciences, Volume 4, Number 2. .[in Persian].
- Najafi, H., Zahid Babalan, A., Khaleqkhah, A. & Moeini Kia, M. (2017) Empowerment of Teachers in Educational Management Perspective, A New Approach in Educational Administration, Eleventh Year, No. 1, consecutive 44. (in Persian).
- Nasiri Valley Bany, F., Gholtash, A & Sarchehani, Z. (2015),Relationship between employee empowerment with job performance and manpower efficiency of Fars province. Two scientific research journal of management training. 4 (2): 63-90. .[in Persian]
- Navid, M, (2010), Collection of Pathology of Religious Training, Tehran, School Publishing. .[in Persian]
- Ne 'mati, T and Ghafarian Panahi, AM (2018), the executive problems of the fundamental transformation document in the education system, Financial analysis publication, Second year, No. 1. .[in Persian]
- Nuryanto, N., & Pambuko, Z. (2019). A study on the effect of human resource empowerment on productivity: Evidence from Indonesian higher education. Management Science Letters, 9(12), 1977-1986.
- Owrangi, A., Qoltash, A., Shahamat, N. & Youseliani, Gh. A. (2011) Investigating the effect of in-service training on the professional performance of Shiraz teachers, A new approach in educational Administration, second year, No. 5, pp. 114-95. (in Persian)
- Seifolahi, N. (2021) Investigating the impact of knowledge management dimensions on organizational productivity, Productivity Management, 15(57): 139-156. [in Persian].
- Strauss, A.,& Corbin (2011),Principles of qualitative research methods. B. Mohammadi , translator). Tehran: Humanities and Cultural Studies Institute.
- Taher, B. (2015) A Study of Factors Affecting Human Resource Productivity, Qatar and Society Monthly, No. 190. [in Persian].
- The Supreme Council of the Cultural Revolution, (2014), the fundamental evolution of education. Tehran: The High Council of Cultural Revolution. .[in Persian].
- Veisi, Gh ,& Sefidroo, S. (2014) Education and productivity promotion in humanities research centers. Journal of Educational Studies, Second Year, No. 2, .17-10. .[in Persian].
- Villegas, B.S.(2015).Factors influencing administrators' empowerment and financial management effectiveness. Procedia – social and behavioral sciences, 176. 460-475.
- Yari, M. (2016) Productivity in Educational Organizations, Fifth National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies. [in Persian].